

ערבי פסחים פרק עשירי פסחים

קבא.

עין משפט
נר מצוה

קבא א [ממי] פ"ח מהל'
ממך ומלה ז' | :

רבינו הגנאל

חד מחמינ כותב באיסורי וחד
מתני כביצה כטומאתו.
ברך ברכת הפסח פטר את
של זבח וכו'. תנא איו
היא ברכת הובח אומר
אקביו לאכל הובח. וקרא
לן הפסח דמו בשפיכה
ברתן בתן הקרוב אצל
המזבח זריקה וזריקה אחת
נגד היסוד. והובח כגון
השלמים וכיצא בתן דמן
בוריקה. ואמרין כשתמצא
לומר לדברי רבי ישמעאל
דאמר ברכת הפסח פוטרת
של זבח ואינו צריך לברך
על הובח ברכה בפני
עצמה, אבל ברכת הובח
אינה פוטרת של פסח,
הרי זריקה בכלל שפיכה,
לדברי הטעון זריקה אם
לא יצא אלא טעון שפיכה.
זו פוטרת וזו ולא זו פוטרת
זו לא שפיכה בכלל זריקה
ולא זריקה בכלל שפיכה.

(א) [לעיל מט:י], (ב) [נדבות
מט:י], (ג) זבחים ל',
(ד) [שם], (ה) [שם], (ו)
[ספרי], (ז) [במדבר יח,
ז] ונדבות יב, (ח) [במדבר
יח, ט] ויזקרא אל, (ט)
[ויקרא ת, ט] [שם ז],
(י) וז'ג ולא שפיכה כע"ז
רש"א, (יט) רש"א,

מוסף רש"י

חד תני. טעמי לדידי
חשדי אפילו, וחד
טעמי טעמא לדידי
עלי אמור [וע"ז פה].
באיסורי. כשעור איסור
אכלו שזא חייב עליו
כזית [שם]. כטומאתו.
כשעור טומאה אכלים
לדוריהם ככזית [שם].
בירך ברכת הפסח פטר
את של זבח. מניחת
ארבעה עשר שזאה עס
הפסח בהשחורה מרובה.
ושעור בתוספתא דפסחים
על הפסח הוא אומר וכו'
אשר קדשו במלכותו וכו'
לאכול את הפסח, ועל
הזבח הוא אומר אשר
קדשו במלכותו וכו' לאכול
את הזבח, ואם בירך על
הפסח פטר את הזבח
(בבב"ב טז.). זריקה בכלל
שפיכה. כדאמר [שם] (ו):
מנין ליתנין זריקה שנתן
בשפיכה יא, הלך אין פסח
שלמים שחגב זה זריקה
בכלל מנין דם פסח שחגב
זה שפיכה, וכי בירך על
הפסח פטר את הזבח,
שזאה בכלל פסח, אבל
בירך על הזבח לא פטר
את הפסח, שלם מיני
ליתנין שפיכה ששחין
זריקה. הלך אין פסח
בכלל שלמים [שם] (ז). לא
שפיכה בכלל זריקה.
לית ליה ליתנין זריקה
שנתן בשפיכה יא, דהא
דפסח שפיכה מודם זבחין
ישפך נפקא לן ומתני לא
לדידי מנין [שם].
הדרן עלך מסכת
פסחים

בשמתמצא לומר לדברי ר' ישמעאל זריקה בכלל שפיכה ולא
שפיכה בכלל זריקה לדברי ר' עקיבא כו'. אם כן
מוכח מכאן דלר' ישמעאל היתנין זריקה שנתן בשפיכה יא
וכן מוכיח נמי כאן דס"ל דפסח בשפיכה הוא והכי נמי מוכח
בפסחים צרכן האשה (דף פט).

דפריך דללו פסח בשפיכה ושלמים
זריקה ומשני מאי נפקא מינה
והתניא מנין ליתנין זריקה שנתן
בשפיכה שילא כו' אלמא אית ליה
תרמי פסח בשפיכה וזריקה בכלל
שפיכה דזריקה עומד מרחוק וזרק
את הדם ליסוד ושפיכה עומד על
היסוד וסוף וקשה לדזנמע פרק
זית שמאי (דף טז). וצ"ע מאן
דלית ליה פסח בשפיכה לא מני סבר
זרקין שנתן בשפיכה יא וכן איפכא
מאן דלית ליה זרקין שנתן בשפיכה
יא לית ליה פסח בשפיכה דקאמר
ודם זבחין ישפך והא מיבעי ליה
לכתניא מנין ליתנין זריקה שנתן

בשפיכה יא ת"ל ודם זבחין ישפך ומשני סבר ליה כרבי עקיבא דאמר
לא זריקה בכלל שפיכה וכו' פ"י וההיא דרש"י מנין ליתנין זריקה
לר' ישמעאל היא ופריך ואכתי מיבעי ליה לכתניא ר' ישמעאל
אומר מתוך שנאמר אך זכור שור או זכור כשב וגו' את דמם תזרוק
למדנו לזכור שטעון מתן דמים למוזח מעשר ופסח מנין ת"ל ודם
זבחין ישפך ומשני סבר ליה כרבי"ג דאמר פסח נמי זריקה והדר פריך
ליה [ור' ישמעאל] האי קרא מפיק ליה הכי ומפיק ליה הכי וקאמר תרי
תנאי אליבא דר' ישמעאל אלמא ההוא תנא דר' ישמעאל דלעיל
דזרקין שנתן בשפיכה יא וילין מדם זבחין ישפך לית ליה לא
תנא דרבי ישמעאל דילין מההוא קרא פסח בשפיכה וי"ל דדואר ר'
ישמעאל אית ליה תרמי ויתנין זריקה שנתן בשפיכה יא נפיק ליה
מסבירא דמה לי זריקה מרחוק ומה לי שפיכה בקרוב קרא כי אמר [לפסח]
בשפיכה הוא דלחא והאי דלא משני ליה הכי כדפריך ליה [ור' ישמעאל]
האי קרא היכי מפיק ליה הכי וכו' משום דדרשא של רבי יוסי הגלילי
פשוט ליה טפי והתם פ"י הקונט' ור' ישמעאל האי קרא דודם זבחין
ישפך מפיק ליה להכי ליתנין זריקה שנתן בשפיכה יא וכו"ע ההיא
דיתנין לא אחיזא כרבי עקיבא דאי אחיזא אמאי קאמר רבי עקיבא
אין זכרת פסח פוטרת של זבח והלא שלמים בכלל פסח והכל
בשפיכה מההיא דיתנין ואי נמי הוא ס"ל לרבי עקיבא פסח זריקה
כרבי יוסי הגלילי כל שכן דשניהם פוטרין זה את זה ואכתי קדיש
ליה [מן] לההוא קרא לפסח בשפיכה ומשני תרי תנאי וכו' האי תנא דר'
ישמעאל דילין מודם זבחין ישפך פסח בשפיכה לית ליה פסח פוטור
את הזבח וזה לא פליג רבי ישמעאל ארבי עקיבא דהא כיון דדריש
מיניה פסח בשפיכה תו לית ליה למילף מיניה דיתנין זריקה שנתן
בשפיכה יא והאי תנא דר' ישמעאל דילין מיניה דיתנין זריקה
שנתן בשפיכה יא לית ליה פסח בשפיכה אלף זריקה בשלמים מינה
הא סברא דידיה דפליג ארבי עקיבא דפסח עיקר זבח טפל ע"כ פסח
פוטור את הזבח ולא זכרת זבח את הפסח ובפסחים דירושלמי אמר
האי טעמא עכ"ל וקשה דלעיל הוכחנו מהנחו דפסחים דלית להו
תרתי"ב^א וכדכתבין לעיל ורשב"ם פירש^ב הכי כשתמצא לומר לדברי ר'
ישמעאל זריקה בכלל כו' מתוך דבריו למדנו דקאמר בירך על הפסח
וכו' א"כ ס"ל דפסח זריקה^ג ומעתה איתר ליה ודם זבחין ישפך
לומר דזריקה בכלל שפיכה וכל הנזרקין אם נתן בשפיכה יא וכו"^ד
ושפיכה בכלל זריקה דהא אין שום קרבן דמלוות לכתולה בשפיכה^ה
וקשה ההיא דפ' האשה ור' חיים כהן פ"י כשתמצא לומר לדברי ר'
ישמעאל זריקה בכלל שפיכה ושפיכה בכלל זריקה כך היא גירסא
בספרים ישנים כלומר כל הקרבנות זריקה ושפיכה ואין להקפיד^ו
וצרכת פסחים על עיקר לפטור את הטפל ולא הטפל את העיקר^ז
[וקשה]^ח והלא אית ליה נמי דפסחים מלוות בשפיכה דוקא אם כן
אין זה זריקה: (וע"ע תוס' זבחים לו. ד"ה תרי תנאי וכו').

הדרן עלך ערבי פסחים וסליקא לה מסכת פסחים

חד תני אפיגול וחד תני אנוסר. חד מפרש טעמא דמתניתין מאי
טעמא מטמא את הידים וחד מפרש טעמא דנותר מאי
טעמא נותר מטמא את הידים: **משום חשדי כהונה.** גזרו חכמים טומאה
שלא יפגלוהו זרואן להפסיד את הבעלים ויארשו גזרן שלם
הן ואין לכהן זבן אלא חזה ושוק
וישחטו במזוד לשם חטאת כדי
לאכול כולם ומשום הכי גזרו טומאה:
משום עללי כהונה. שלא ימעלנו
בזבילתן: **חד אמר כזית.** מהן מטמא
את הידים וחי"א בצביונה: **מתני**
זכרת הפסח. על אכילת פסחים: **על**
זבח. חגיגת ארבעה עשר ומזכרין
על אכילת שלמים: **גבו** שירי דם
זריקה מרחוק ללא איכפת ליה אם
נופלים שריים על היסוד או לא.
שירי דם הפסח בשפיכה נחת כדי
שילפו על היסוד: **לא שפיכה בכלל**
זריקה. כלומר שאם נותן פסח
זריקה ושלמים בשפיכה לא עשה
כלום וכיון דאין דומין זה לזה במתן

דמים אין זכרת האחד פוטרת האחר: הכי גרסינן במתניתין בירך
על הזבח לא פטר את הפסח על הפסח פטר את של זבח דברי ר'
ישמעאל והכא גרסינן לדברי ר' ישמעאל זריקה בכלל שפיכה ולא
שפיכה בכלל זריקה. ופירוש אם נתן פסח זריקה לא עשה כלום אבל
אם נתן שלמים בשפיכה יא לפיכך זכרת הפסח פוטרת את של
שלמים ושלמים בכלל פסח במתן דמים ושל שלמים אינה פוטרת את
של פסח לפי שאין פסח במתן דמו בכלל שלמים:

הדרן עלך ערבי פסחים וסליקא לה מסכת פסחים

רשב"ם

חד תני אפיגול וחד תני אנוסר. חד מפרש טעמא דמתניתין מ"ט
פיגול מטמא את הידים וחד מפרש טעמא דמתניתין מאי טעמא
נותר מטמא את הידים: **משום חשדי כהונה.** גזרו חכמים טומאה
שלא יפגלוהו זרואן להפסיד את הבעלים ויארשו גזרן שלם
והיו שירי עוד טעם אחר לפי שלמים הם ואין לכהן זבן אלא
חזה ושוק וישחטו במזוד לשם חטאת כדי לאכול כולם ומשום
לכן פיגול אלא בשחוטט על מנת לאכול ממנו חוץ לזונו והשושחו
שלמים לשם חטאת אין כאן פיגול אלא שלא עלו לבעלים לשם
זבחה: **משום עללי כהונה.** שלא ימעלנו בזבילתו וה"ה לישראל:
חד אמר כזית. מהן מטמא את הידים וחד אמר כבזית וזה
לחוד הוא דפליגי: **כאיסורו.** איסור אכילתו כזית: **טומאתו.**
טומאת אכולין בצביונה לטמא אחרים: **מתני** זכרת הפסח וזכרת
הזבח מפרש בתוספתא זבחים^א אינה זכרת הפסח בא"י אמר^ב אשר
קדשו במלכותו וכו' לאכול הפסח אזי זו היה זכרת זבח בא"י
אמרי אשר קדשו במלכותו וכו' לאכול הפסח, והאי זבח איינו
חגיגת י"ד הבאה עם הפסח אי נמי נדרים ונדבות שהקריב ערב
הפסח ואכולין זבילי הפסח: פלוגתא דרבי ישמעאל ור' עקיבא
מפרשינן טעמא בגמי: הכי גרסינן בירך על הזבח לא פטר את
הפסח בירך על הפסח פטר את הזבח דברי ר' ישמעאל: גבו ה"ג
לכש"ל לדברי ר"י זריקה בכלל שפיכה ולא שפיכה בכלל זריקה. במס'
זבחים פ' זית שמאי (דף לו). שמעינן ליה לר' ישמעאל דאמר דפסח
בשפיכה ולא זריקה דתינו ר' ישמעאל אומר מתוך שנאמר^א אך
זכור שור וגו' למדנו לזכור שטעון מתן דמים ואמרין לגבי מזבח
מעשר ופסח מנין תלמוד לומר^ב ודם זבחין ישפך דללו לשאר קרבנות
לא כריך דבולוהו כתיב זריקה. והשתא דקאמר רבי ישמעאל דפסח
בשפיכה ושמעתי ליה במתניתין דאמר בזכרת הפסח הוא נפטר
מזכרת הזבח ואינו נפטר משל פסח בזכרת הזבח אמור מעתה
היתנין זריקה כגון שאר זבחים שיתנו בשפיכה כפסח יא כדמניא
זההיא צרכן זית שמאי (שם) מנין ליתנין זריקה שנתן בשפיכה
יא תלמוד לומר דם זבחין ישפך אבל היתנין בשפיכה כגון פסח
שנתן זריקה בשלמים וכל שאר זבחים לא יא דומיא דזכרת פסח
והזבח דקאמר נמי ר' ישמעאל במתניתין כי האי גוונא: **ולדברי ר'**

עקיבא כו'. כדאמרין נמי במתני' גבי זכרת הפסח והזבח שאין זו פוטרת את זו ור"ע נמי סבר דפסח (נמי) בשפיכה ללא אשכחן תנא
דאמר זריקה אלא לר' יוסי הגלילי צרכן ממיד נשחט (לעיל טז): דנפקא ליה מאל דמס' תזרוק על המזבח דזכור^א את דמו לא נאמר
אלא דמס' לומר על זכור מעשר ופסח מניחה חמה היא כנגד היסוד מרחוק ולא כזריקה שאר קרבנות
שהן שתי מתנות שהן ארבע ומקראי מפיק להו במסכת זבחים צרכן אזהרו מקומן (דף לו). מדכתיב^ב קציב צעולה^ג קציב צחטאת^ד קציב
בזבחה^ה שלש כתובין הבאין כאחד אין מלמדין. זריקה מרחוק ושתי מתנות שהן ארבע ופסח מניחה חמה מרחוק כדפרישית שפיכה
מקריב עומד על היסוד וסוף שם. בזבחה קרבנות כתיב זריקה לזד מחטאת שמתנומתין בזבחה על הקרנות כדכתיבי קראי:
רבי